

آلودگی پرکار، سازمان‌های کم‌کار

دست‌هایشان هر سال به خون 5000 نفر آلوده می‌شود، کم‌کاریشان هر سال 30 میلیارد دلار به کشور آسیب می‌زند، قصورهایشان به شیوع بیماری‌های قلبی و عروقی در کشور دامن می‌زند ...

دست‌هایشان هر سال به خون 5000 نفر آلوده می‌شود، کم‌کاریشان هر سال 30 میلیارد دلار به کشور آسیب می‌زند، قصورهایشان به شیوع بیماری‌های قلبی و عروقی در کشور دامن می‌زند و در یک جمله می‌توان گفت آنها با آسمان آبی دشمن‌اند، این گوشه‌ای از ندانم‌کاری‌دستگاه‌هایی است که کارکرد نامناسب‌شان آلودگی هوای کشور را بحرانی کرده، اما قرار نیست تا ابد نام و نشان‌شان پنهان بماند، چراکه رئیس سازمان بازرسی کل کشور خبر داده که گزارش نهایی آنها درباره آلودگی هوا بزودی در اختیار مسئولان و مراجع ذی‌صلاح قرار می‌گیرد.

قرار است دست دستگاه‌های آلاینده هوا رو شود تا امیدها برای باز شدن گره آلودگی هوای کلانشهرهای کشور که این روزها با مرگ شهروندان عجین شده بیشتر شود؛ چراکه تلاش‌های سازمان بازرسی کل کشور در حال نتیجه دادن است. خبرگزاری صدا و سیما در این باره از قول رئیس سازمان بازرسی کل کشور نوشته تا ماه آینده گزارشی درباره دستگاه‌هایی که برای حفظ آسمان آبی به وظیفه‌شان عمل نکرده یا کوتاهی کرده‌اند، منتشر خواهد شد. ناصر سراج گفته از سال گذشته درباره آلودگی هوا در برخی کلانشهرها اقدامات موثری انجام شده و 11 ارگان در این رابطه مسئول بوده‌اند.

هرچند او نامی از دستگاه‌ها نبرده، اما می‌توان حدس زد که وزارتخانه‌هایی مانند نفت، صنعت، معدن و تجارت، بهداشت، وزارت کشور یا سازمان حفاظت محیط زیست، پلیس راهور و شهرداری‌ها در مساله آلودگی هوا نقش دارند و با اقدامات خود می‌توانند در کاهش آلودگی هوا موثر باشند.

آن‌طور که رئیس سازمان بازرسی کل کشور شرح داده، از برخی دستگاه‌ها توضیح‌هایی خواسته شد و حتی دفاع برخی از آنها نیز اخذ شده علاوه براین، اطلاعات جمع‌آوری شده نیز برای روسای قوا ارسال شده و قرار است گزارش نهایی آن تا ماه آینده به دست مسئولان برسد.

سراج در باره نام دستگاه‌ها توضیح نداده اما تاکید کرده چنانچه لازم باشد در این باره اطلاع‌رسانی خواهد شد، اما تا حکم قطعیت پیدا نکند نمی‌توان در این زمینه اطلاع‌رسانی کرد.

دشمنان آسمان آبی

نهادهای زیادی در کاهش آلودگی هوا نقش دارند و اگر به وظیفه خود بدرستی عمل نکنند، کلاف آلودگی هوا همچنان سردرگم خواهد ماند و هر سال شهروندان بیشتری بر اثر آلودگی هوا جان‌شان را از دست می‌دهند. دکتر یوسف رشیدی، عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی در گفت‌وگو با جام‌جم به برخی از دستگاه‌های تاثیرگذار در کنترل آلودگی هوا اشاره می‌کند.

آن‌طور که او می‌گوید، وزارت نفت با توزیع سوخت استاندارد در سراسر کشور در این بین تاثیرگذار خواهد بود یا وزارت صنایع اگر خودروهایی با استاندارد روز تولید کند می‌تواند در کاهش آلودگی هوا سهیم باشد.

رشیدی به نقش شهرداری‌ها نیز اشاره می‌کند و می‌افزاید: چنانچه شهروندان در تمامی استان‌ها بتوانند از حمل و نقل عمومی مناسب برخوردار باشند، آلودگی هوا کاهش قابل توجهی پیدا می‌کند.

توسعه حمل و نقل عمومی مساله‌ای است که بیشتر کارشناسان بر آن تاکید دارند، چراکه سهم منابع متحرک مانند خودروها در آلودگی هوا حدود 80 درصد تخمین زده می‌شود و آمارها از این حکایت دارد که در کلانشهری مانند تهران سه میلیون دستگاه خودرو و حدود 2/5 میلیون موتورسیکلت وجود دارد.

در کنار شهرداری‌ها باید به وظایف وزارت کشور و وزارت بهداشت نیز اشاره کرد یا از این نوشت که پلیس راهور نیز در این بین مسئولیت سنگینی دارد؛ چراکه با نظارت و کنترل دقیق می‌تواند مانع از تردد خودروهای آلاینده شود. اما نباید از دستگاه‌هایی که در از رده خارج کردن خودروهای فرسوده نقش دارند، غافل شد؛ چراکه هنوز این مهم مورد توجه دستگاه‌ها نیست و آمار از رده خارج کردن خودروهای فرسوده به جای افزایش سیر نزولی در پیش گرفته است.

رشیدی احتمال می‌دهد که در گزارش سازمان بازرسی کشور به دستگاه‌هایی که در این زمینه نقش دارند اشاره خواهد شد، چون روند مناسبی را طی نکرده‌اند.

الزام به جای تذکر

اقدام سازمان بازرسی کشور را می‌توان اقدامی مناسب برای کاهش آلودگی هوا دانست، اما آنچه در این بین باید مورد توجه قرار گیرد، الزام‌آور بودن چنین گزارش‌هایی است. علی‌محمد شاعری، رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی نیز چنین نظری دارد، او در گفت‌وگو با جام‌جم از این اقدام سازمان بازرسی کشور قدردانی و آن را اتفاقی مثبت ارزیابی می‌کند، اما تاکید دارد که چنین گزارش‌هایی نباید در حد تذکر باشند.

آن‌طور که او می‌گوید، این گزارش‌ها باید الزام‌هایی برای دستگاه‌هایی که کم‌کاری کرده‌اند داشته باشند تا تاثیر بیشتری در مساله کاهش آلودگی هوا بگذارند.

به همین خاطر کارشناسانی مانند شاعری چنین گزارش‌هایی را لازم می‌دانند، اما تاکید دارند که برای حل مشکل کافی نیستند.

در واقع گزارش‌هایی از این دست باید تضمینی داشته باشند برای رفع نارسایی و ضعف سازمان‌ها تا دستگاه‌های مسئول وظایفشان را بدرستی انجام دهند.

برای نمونه شاعری به وزارت نفت اشاره می‌کند و می‌گوید: باید مشخص شود اگر این وزارتخانه در کشور سوخت استاندارد توزیع نکرد با آن چه برخوردی شود.

گزارش‌هایی برای پیشگیری

شانه خالی کردن از زیر بار مسئولیت و دامن زدن به آلودگی هوا فقط یکی از تخلفات زیست‌محیطی دستگاه‌هاست، به همین خاطر سازمان بازرسی کشور باید به مسائل دیگر نیز توجه داشته باشد و به نحوی عمل کند که تخلفات زیست‌محیطی را در نطفه خفه کند.

رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی می‌افزاید: برای نمونه طرح‌های انتقال آب زیادی مطرح است که هیچ‌کدام علمی نیستند یا می‌توان به اجازه ساخت و سازها در جزیره آشوراده اشاره کرد. در واقع سازمان بازرسی کشور باید چنین مسائلی را نیز رصد کند و مانع از اجرایی شدن آنها شود.

آن طور که او می‌گوید، در لایحه هوای پاک نیز مشخص شده که چنانچه اشخاص حقیقی یا حقوقی منجر به آلودگی هوا شدند چگونه باید با آن برخورد کرد به همین خاطر نمایندگان مجلس باید رسیدگی به این لایحه را در اولویت برنامه‌های خود قرار دهند.

کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند امسال روزهای آلوده بیشتری در تقویم ثبت خواهد شد به همین دلیل باید از سازمان بازرسی کشور خواست گزارش‌های خود را به شکلی آماده کند که دستگاه‌های مسئول خطاهایشان را تکرار نکنند، افزون بر این اعضای کمیسیون کشاورزی نیز باید ایرادهای لایحه هوای پاک را هرچه زودتر اصلاح و مقدمات مطرح شدن دوباره آن را در صحن مجلس فراهم کنند تا زمینه برای کم‌کاری برخی دستگاه‌ها فراهم نباشد.

مهدی آیینی
جامعه